

Tey eru fá, sum veksa frá tí

Eisini í Føroyum eru nøkur børn, ung og vaskin, sum noyðast at liva við teimum trupulleikum, vit í norðurlondum nú eru samd um at nevna við felagsheitinum DAMP.

Eyðkennini vísa seg ofta tíðliga. Barnið „er ikki sum hini“ og trupulleikarnir veksa so hvørt barnið sjálvst veksur.

Vit vita, at eitt lítið barn hevur ikki góð bindindi, men tað ræðir okkum, tá ið eitt stórt barn ikki hevur tað.

Er eitt barn hamsut og klombrut, og ikki klárar at samskipa rørsur sínar, rennur tað skjótt í trupulleikar, bæði móttvegis javnaldur og á ítróttssvølli.

Er barnið seintfatandi og sansaávirkanin fløkt, gongst strílt at fylgja við í skúlanum og at ganga undir krøv skúlans um at hava greiði á nógvum málum í senn.

Í Norðurlondum eru serlæknar nú samdir um, hvørji eyðkenni fólk skal hava,

áðrenn tað kemur undir hugtakið DAMP.

Harafturat skulu fleiri eyðkenni verða til staðar samstundis, áðrenn eitt so álvarsligt sjúkluheitið verður hft á eitt barn.

Semja er eisini um, at í flestu førum kann sjúkuavgerðin takast longu áðrenn barnið fer í skúla.

Sostatt ber til at verja barnið og foreldrinu fyrri teimum størstu ósigrunum - fyrri barnið, sum verður vissur tapari, um tað skal noyðast at stríðast fyrri rættindum sínum í flokkinum, og fyrri foreldrinu, sum lættliga koma at sita eftir við kensluni av, at tað eru tey sum ikki duga at upplata børn.

Eitt barn, ella ein ungdomur, sum kemur undir felagsheitið DAMP, hevur eitt ósjónligt brek.

Stóðan er nevnliga tann, at øll brekað hava tað í felag, at har er eingin heilsuþót í væntu og tey eru, meiri enn onnur, heft av, hvussu

hini upptata t ey.

Tá ið hesir trupulleikar ofta vísa seg tíðliga í barnaárunum, er eyðsæð, at besta hjálpin er at taka foreldrinu í álvara, tá ið tey leita sær ráð hjá heilsusystir, lækna, pedagogi ella lærarum.

Øll foreldur brekað børn, hava tað afturat, at eingin sær, at barnið ikki er sum hini, men tey merkja tað, tá ið barnið ikki skíkkar sær eftir aldrinum.

Alt hetta, og nógv annað var á skránni á 4. norðurlendsku ráðstevnu um MBD/DAMP, sum var í Árhús 18. til 20. oktober.

Evnið var spurningar viðvíkjandi ungum og vaksnum.

Sermerkt fyrri ráðstevnun-a var, at foreldur og faktólk sótu lið um lið og viðgjördu tey ymsu málini saman við

teimum fremstu serfrøðingunum í Norðurlondum.

Fimm føroyingar vóru í millum teir 700 luttakararnir úr øllum Norðurlondum. Tvey foreldur vóru við fyrri felagið DAMP, eitt umboð var fyrri landsskúlafrøðingina, eitt umboð var fyrri heilsusystir og undirritaði var við sum sosialráðgevari.

Vit komu aftur hjartskygd, styrkt í trúnni um, at tað myttar at ognar sær nýggja vitan, sum vit hvør sær kunnu lata teimum, sum hava brúkt fyrri tí.

Men tað setti eisini at hjartanum: Tí tey eru fá, sum veksa frá tí.

Skal eitt menniskja við DAMP, hava eyðnu í lívinum, er møguleikin størstur, um tað ber til: 1) at tey, tað er ímillum, skilja støðuna. 2) at krøvini, sett verða til tað, eru hóskandi. 3) at tað eisini hevur eitt orð at siga, eins og øll onnur.

Í fyrstu sýtu er tað trupult hjá einum DAMP-barni at læra nógv mikið til at kunna

hjá slíkum børnum, enn vanligt, og tað nógv longri, enn vanligt eisini.

Tað besta, samfelagið kann gera, er at vísa forståls og virðing fyrri teirri vitan og teimum upplívils-um, foreldrinu og børninu hava - og, um neyðugt, bera neyðuga kostnaðin av, at væltferðarsamfelagið er fyrri øll.

Karin Heinesen

ávirka sitt egna liv.
Tí koma foreldrinu at hava nógv størri leiklut í lívinum

Gleðið vinir og kenningar úti sum heima við einari

GÓÐARI JÓLAGÁVU

Gevið SOSIALIN teimum 5 FERÐIR UM VIKUNA

ÓKEYPIS TIL NÝGGJÁRS um BLÁÐHALD verður teknað NÚ

Sendið lepan ella ringið 11820

tíðindablaðið
SOSIALURIN
BOX 76 · 110 Tórshavn

ÓKEYPIS
Sosialurin
ringdar
postgjaldid

Undirritaði tekur sum haldara av
SOSIALINUM - 5 ferðir um vikuna
fyri

Jan. ársfj. '97 (Føroyar) fyrri kr. 235,-

Navn:

Bústaður:

Postnr., bygg/býur:

Tlf.:

Undirskrift:

☐ Haldarar í Danmark: 425,-/ársfj.
☐ Haldarar í Danmark: 340,-/ársfj.
(5 bl. í senn): Ymiskir prísir

Rokning til

Navn:

Bústaður:

Postnr., bygg/býur:

Tlf.:

Undirskrift:

Jan Berg frammanfyri nýggja handlin hjá sæt ið er beint yvir av Rio Bravo í Tórsgøtu. Amboðsbúðin eitur handilin, og hann letur upp í dag klokkan 13
Mynd: Jens K. Vang

Nýggjur handil við amboðum og maskinum

Magnus Dam

Í dag letur ein nýggjur handil upp í Havn.

Tað er tann 22 ára gamli Jan Berg, sum opnar Amboðsbúðina í hølunum yvir av Rio Bravo, har málingahandilin Hjá Fróða var fyrr.

Jan fer at leggja seg eftir at selja amboð og alt, ið hartil hoyrir, fyrri ein hampuligan prís.

Harumframt hevur handilin maskinur so sum bori-maskinur, slípimaskinur, vinkulslíparar, trykkspulparar og mangt annað.

Tað er nakað síðani, Jan byrjaði at hugsa um at lata ein amboðshandil upp fyrri seg sjálfan.

Hann hevur starvast í málingahandlinum hjá Fróða í eina tíð, men nú

hesin flutti í nýggj hølir, fekk Jan møguleika til at leiga seg inn í hølina í Tórsgøtu.

Hann sigur, at tað er meira áhugavert at hava sín egna handil enn at arbeiða í einum handli, tú cinki eigur í. Og tí velur hann nú at royna seg við Amboðsbúðini.

Amboðsbúðin letur upp

klokkan 13 í dag, og í tí sambandinum verða fleiri góð upplatingartilboð, sigur Jan Berg.